

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปาง เพื่อเสริมสร้าง
จิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญลำปาง

LNQUIRY LEARNING MANAGEMENT ON MUANG LAMPANG HISTORY
TO ENHANCE LOCAL CULTURE CONSCIOUSNESS OF STUDENTS
IN ASSUMPTION COLLEGE LAMPANG

ณัฐวดี ดวงใจ*

Nattawadee Duangjai

Received: 2021-02-06

ชรินทร์ มั่งคั่ง**

Revised: 2021-04-29

Charin Mangkhang

Accepted: 2021-04-30

เชษฐภูมิ วรรณไพศาล***

Chetthapoom Wannapaisan

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและ หลังเรียนจาก
การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะเรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปางของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และศึกษา
จิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียนหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะเรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปาง
กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษา ปีที่ 4/6 จำนวนทั้งหมด 37 คนโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย
ด้วยการจับสลากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้ได้สร้างขึ้น ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้
จำนวน 4 แผนและ 5 ชั่วโมง รวมทั้ง 20 ชั่วโมงแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมิน
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินจิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่นข้อมูลที่ได้จากการทำวิจัยวิเคราะห์โดย
ค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะเรื่อง
ประวัติศาสตร์เมืองลำปางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ
สืบเสาะได้ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ E_1 เท่ากับ 82.06 E_2 เท่ากับ 81.76 ซึ่งมี
ประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

* นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เบอร์โทร 095-6760114, E-mail:
nattawadeenunta28@gmail.com

** อาจารย์ประจำสาขา หลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

*** อาจารย์ประจำสาขา หลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะเรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า คะแนนผลการเรียนรู้ แบบสืบเสาะเรื่องประวัติศาสตร์ เมืองลำปาง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ($\bar{X} = 32.59$, S.D. = 1.50) สูงกว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลการเรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปางของนักเรียน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ($\bar{X} = 17.86$, S.D. = 3.08)

3. ผลการศึกษาจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังจากเรียนรู้แบบสืบเสาะเรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปางพบว่าผลการศึกษาจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังจากเรียนรู้แบบสืบเสาะเรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีจิตสำนึกมากที่สุด เรียงตามลำดับดังนี้ นักเรียนส่วนมีจิตสำนึกในด้านเศรษฐกิจของเมืองลำปางที่ได้รับจากการเรียนรู้เป็นลำดับที่หนึ่ง ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.87) รองลงมาคือด้าน ประวัติศาสตร์เมืองลำปาง ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.9) ลำดับที่ สามคือ ด้านประเพณีวัฒนธรรม ความเชื่อ ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.97) และลำดับสุดท้ายคือ ด้านโบราณสถานโบราณวัตถุ ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 1.06)

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ, ประวัติศาสตร์เมืองลำปาง, เสริมสร้างจิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่น

ABSTRACT

This research aimed to study the effects of learning quest of the historical downtown of students from Assumption Assumption Lampang and to study the awareness of local culture of students after learning quest historic downtown. The aim of this study was students. Grade 4/6 total of 37 people using simple random sampling were used in this study is a tool that can be created: Plan 4 and 5. 20 hours, 2 hours total Evaluation plan assess student achievement and assess the local cultural consciousness. The data from the research analysis. The mean scores before and after class and standard deviation.

The research found that 1. Determination of the effectiveness of learning activities inquiry about the historical downtown of grade 4 the Plan with the quest for the effectiveness of the Plan E_1 equals 82.06 E_2 is equal to 81.76 Figures. effective as of 80/80.

2. achievement between pretest and posttest of learning quest of the historical downtown of students in the 4th year that the learning outcomes inquiry about the historical downtown of students at four. after the average has been learning inquiry ($\bar{X} = 32.59$, SD = 1.50) higher than the average of the results of the race. Learn about the historic city of Lampang and eighth grade students have an average of 4 After learning of Inquiry ($\bar{X} = 17.86$, SD = 3.08).

3. Study the cultural consciousness of students in the fourth after learning about the historical quest downtown. The study found that the cultural consciousness of students in the 4th

year after learning about the historical quest downtown. Overall, the high level ($\bar{X} = 3.51$, $SD = 0.96$) when it was found that most students are conscious in the following order. Students are conscious of the economic downtown that has been learned from the first one ($\bar{X} = 3.97$, $SD = 0.87$), followed by the top. Historic downtown ($\bar{X} = 3.57$, $SD = 0.9$), the third is the cultural belief ($\bar{X} = 3.47$, $SD = 0.97$) and the order is final. The historic monuments ($\bar{X} = 3.38$, $S.D. = 1.06$)

Keywords: Inquiry Learning Management, History of Muang Lampang,
To Enhance Local Culture Consciousness

1. บทนำ

ประวัติศาสตร์คือพื้นฐานเบื้องต้นในการสร้างคุณค่าและความสำคัญของอดีตว่าด้วยการคิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ วินิจฉัยบนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล จากหลักฐานข้อเท็จจริงที่หลากหลายส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักคิด มีเหตุมีผล รู้จักตั้งคำถาม และค้นหาคำตอบทำให้ได้เรียนรู้บทเรียนจากอดีต ความเป็นมาในสังคม ประวัติศาสตร์จึงเปรียบเสมือนกระจกที่ส่องให้เห็นสังคมมนุษย์ ณ ช่วงเวลาหนึ่งในพื้นที่หนึ่งที่มีพัฒนาการสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน สอนให้รู้จักตนเอง รวมถึงความเป็นมาของชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติ ปลุกจิตสำนึกในความเป็นชาติ รักและภาคภูมิใจในบรรพบุรุษที่ก่อตั้งชาติบ้านเมือง การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์จึงมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของประวัติศาสตร์และเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ต่างๆ เพื่อพัฒนาทักษะสมรรถนะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ทั้งนี้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์อาจจัดได้ทั้งรูปแบบกิจกรรม ในห้องเรียน และกิจกรรมนอกห้องเรียนซึ่งการเรียนเนื้อหาสาระ หลักการ ทฤษฎี ในห้องเรียนจะเป็นรูปธรรมเข้าใจได้ง่ายและชัดเจนขึ้น เมื่อผู้เรียนได้สัมผัสรับรู้ เกิดประสบการณ์ตรงจากสิ่งที่ได้เรียนรู้หรือกำลังศึกษาอยู่ กิจกรรมนอกห้องเรียนเช่น การทัศนศึกษา แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ การเรียนรู้นอกสถานที่ จึงถือเป็นการเรียนรู้ที่สร้างประสบการณ์ตรงและเป็นการสร้างการเรียนรู้ที่มีความหมายให้แก่ผู้เรียน¹ อดีตเป็นสาเหตุของปัจจุบันเราจะสามารถเข้าใจปัจจุบันได้อย่างสมบูรณ์เมื่ออดีตช่วยชี้ทางให้ขณะเดียวกันปัจจุบันก็คือสาเหตุของอนาคต ถ้าเราสามารถทำปัจจุบันให้ดีที่สุด ประวัติศาสตร์เกิดจากการกระทำของมนุษย์ และการกระทำนั้นส่งผลต่อสังคมอย่างกว้างขวาง มนุษย์จึงได้ชื่อว่าเป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์และมนุษย์อีก ที่เป็นผู้ศึกษาประวัติศาสตร์การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยเท่าที่ผ่านมามีลักษณะเน้นศูนย์กลางทางการเมือง ที่สำคัญ ได้แก่ สุโขทัย อยุธยา กรุงเทพฯ การมองเช่นนี้ทำให้เราได้วิธีการและรูปแบบของการเขียน ประวัติศาสตร์แบบพงศาวดาร ซึ่งเป็นผลิตผลจากอยุธยาโดยเฉพาะแล้วสืบต่อมาถึงกรุงเทพฯ การมองประวัติศาสตร์แบบพงศาวดาร ทำให้ละเลยข้อมูลพื้นบ้าน เช่น ตำนาน นิทานปรัมปรา และอื่นๆ ซึ่งเคยเป็นจารีตบอกเล่า (oral tradition) มาก่อนที่จะได้มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ส่วนใหญ่มีการศึกษาประวัติศาสตร์ 3 กรุง มาโดยตลอด เรื่องสุโขทัย อยุธยา รัตนโกสินทร์ แต่แท้จริงล้านนา ทักษิณ อีสาน ไม่ใช่จะไร้ความหมายในประวัติศาสตร์ไทย แต่มีคุณค่า มีความหมายที่เชื่อมโยง

¹ ธิดา สาระยา, ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น : ประวัติศาสตร์ที่สำคัญกับสังคมมนุษย์, (กรุงเทพมหานคร: เมืองโบราณ, 2539). หน้า 87

ประสานกันเป็นสยามประเทศในปัจจุบัน² ในด้านเนื้อหาสาระและการเรียนการสอนก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน เราเรียนสอนกันแต่สิ่งที่เป็นของต่างประเทศเป็นหลักสำคัญ ในชุมชน ชนบทก็จะเน้นเนื้อหาสาระของชุมชน เมือง ยิ่งการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี ผ่านอินเทอร์เน็ต ยิ่งรับความรู้จากต่างประเทศเป็นหลักใหญ่ ทำให้ค่านิยม และพฤติกรรมของคนในสังคมและทิศทางของประเทศเป็นไปในทิศทางตามอย่างของต่างประเทศ กระบวนการท้องถิ่นพัฒนา จะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่มีการทบทวนและปรับปรุงการศึกษาวรรณกรรมของเยาวชนเสียใหม่ ซึ่งก็ประกอบด้วยกระบวนการอบรมทางสังคม อันเป็นเรื่องการศึกษาของกระบวนการศึกษาภาคบังคับ ในระบบโรงเรียนตั้งแต่เรียนจนถึงมหาวิทยาลัย ดังนั้นเมื่อโลกเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์เรื่องราวของท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ในปัจจุบันจึงมีความเลือนราง มนุษย์ให้ความสนใจจากวัฒนธรรมภายนอกค่านิยมใหม่ๆจากโลก ตะวันตกจึงส่งผลให้ผู้คนเหล่านี้หลงใหลไปในกระแสวัฒนธรรมต่างชาติ วัฒนธรรมไทยถูกกลืนไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงยุคสมัย เด็กและเยาวชนหันหลังให้กับวัฒนธรรมอันดีงามของไทย กลับเห็นคุณค่าวัฒนธรรมของต่างชาติว่าดีงาม จนลืมรากเหง้าวัฒนธรรมที่มีการถ่ายทอดและสั่งสมจากบรรพบุรุษ ไม่ทราบความเป็นตัวตนของตนเอง ดังนั้น การนำการเรียนการสอนในด้านท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้รู้จักวัฒนธรรม ความเป็นมา การกินอยู่ ประเพณีที่สำคัญของท้องถิ่นนั้นสามารถสืบค้นด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การกำหนดกรอบหลักสูตรท้องถิ่นเป็นสาระสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเห็นแนวทางในการดำเนินงานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนรวมทั้งการส่งเสริมและดูแลด้านคุณภาพสอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของชุมชนท้องถิ่นโดยมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและเกณฑ์ในการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น และสามารถตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนในระดับท้องถิ่น เพื่อกำหนดกรอบทิศทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถอันเป็นพื้นฐานจำเป็นในท้องถิ่นและโลกปัจจุบันกรอบเป้าหมาย จุดเน้นที่กำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ต้องมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ผู้เรียนมีโอกาสรู้เรื่องราวของชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมในชีวิตจริงของตน ทำให้เกิดความตระหนัก เห็นคุณค่า สำนึกรักผูกพันกับท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษ ถิ่นฐานบ้านเกิด เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ตลอดจนสามารถแก้ปัญหา พัฒนาชีวิต อาชีพ ครอบครัวยุคและสังคมของตนเองได้ตามควรแก่ฐานะ การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรท้องถิ่นที่ผ่านมามีปรากฏว่ายังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร นักเรียนยังไม่มีโอกาสได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และการคิดสร้างสรรค์ได้เท่าที่ควร นักเรียนยังไม่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น ระหว่างการเรียนการสอนรวมทั้งไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม³ บทบาทของนักเรียนมีเพียงการฟัง จดจำ เนื้อหาสาระ จดบันทึก เน้นการท่องจำ ตามเนื้อหาวิชาเท่านั้น นักเรียนไม่ได้ค้นคว้าด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และทักษะในการค้นคว้าสืบค้นข้อมูลจากสภาพปัญหาและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ไม่ต้องการให้เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ต้องเลือนหายไปโดยที่ เยาวชนรุ่นใหม่ ไม่รู้ประวัติศาสตร์

² ไพฑูรย์ สินลารัตน์, การศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549), หน้า 5

³ สิริวรรณ ศรีพหล, เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนสังคมศึกษา, (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2539).

ของท้องถิ่นที่ตนเองได้อาศัยอยู่ จึงได้ศึกษาและค้นคว้าเรื่องราวของประวัติศาสตร์จังหวัดลำปาง โดยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสืบเสาะ เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้การทำงานร่วมกัน สามารถจัดการกับความรู้ เกิดทักษะการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา และนำเอาวิธีการเรียนการสอนแบบสืบเสาะไปใช้ต่อยอดในการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ ได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะเรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญลำปาง

2.2 เพื่อศึกษาจิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียน หลังจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปาง

3. วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญลำปาง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 240 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญลำปาง ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียนจำนวนนักเรียนทั้งหมด 37 คน โดยใช้ขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะเรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปาง เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียน โรงเรียนอัสสัมชัญลำปางก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

2. ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะเรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปาง สามารถสร้างจิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญลำปาง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะเรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปางเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญลำปาง จำนวน 4 แผน แผนละ 5 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 20 ชั่วโมง 2) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบประเมินจิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านประวัติศาสตร์เมืองลำปาง เศรษฐกิจเมืองลำปาง ประเพณี วัฒนธรรมและความเชื่อของคนลำปาง โบราณสถาน

1. โบราณวัตถุที่สำคัญในเมืองลำปาง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ศึกษาสาระท้องถิ่นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ศึกษารวบรวม วิเคราะห์ รูปแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ จากเอกสาร บทความวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองลำปาง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/6 จำนวน 4 แผน แผนละ 50 นาที จำนวน 20 ชั่วโมง ดังนี้

หน่วยที่ 1 เรื่อง เจาะเวลาหาอดีตเมืองลำปาง 5 ชั่วโมง

หน่วยที่ 2 เรื่อง สืบค้นเศรษฐกิจและสังคมเมืองลำปาง 5 ชั่วโมง

หน่วยที่ 3 เรื่อง วิถีชีวิตและจิตวิญญาณของคนลำปาง 5 ชั่วโมง

หน่วยที่ 4 เรื่อง มรดกล้ำค่าคู่เมืองลำปาง 5 ชั่วโมง

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง แล้วแก้ไขปรับปรุง

1.5 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้เสนอแนะ

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนตรวจสอบความตรงของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะตลอดจนดำเนินการเพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านพิจารณาความเหมาะสมและสอดคล้องและหาค่าดัชนี ความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ IOC ซึ่งค่าข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีความเที่ยงตรง ใช้ได้ การวิเคราะห์ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ผลการประเมินอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2. สร้างแบบประเมินวัดเจตคติ

2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี บทความทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดประเมินจิตสำนึกทางวัฒนธรรมเพื่อใช้เป็นแนวทาง

2.2 เขียนนิยามการมีจิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่นในด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและกำหนดการเขียนข้อคำถาม

2.3 เขียนข้อคำถามให้มีความครอบคลุมตามนิยามการมีจิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.4 สร้างแบบวัดจิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบ มาตรฐาน (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ แยกเป็น 4 ด้าน จำนวน 54 ข้อ ตามแนวของ ลิเคิร์ต (Likert)

2.5 นำแบบวัดจิตสำนึกที่สร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถาม ความเที่ยงตรง โดยตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และหาค่าดัชนี ความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ IOC (Index of item objective congruence)⁴ ซึ่งค่าข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีความเที่ยงตรง ใช้ได้ การวิเคราะห์ค่า IOC ได้ผลการประเมินอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 มีจำนวน 54 ข้อ

⁴ บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2545).

2.6 นำแบบวัดจิตสำนึกที่คัดเลือกจากการตรวจสอบ จากผู้เชี่ยวชาญไปเก็บข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 35 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพแบบวัดจิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยวิธีการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total Correlation) โดยแบบวัดจิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่นที่คัดเลือกไว้มีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .21- .54 มีจำนวน 35 ข้อ

2.7 นำแบบวัดจิตสำนึกมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .74

2.7 จัดพิมพ์และนำแบบวัดจิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่นจำนวน 35 ข้อ ไปใช้ในการเก็บข้อมูล

3.สร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี แนวคิด บทความทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2 วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรจากเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัดจากผู้เรียนเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจว่าต้องการวัดพฤติกรรมใดมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ โดยกำหนดจำนวนข้อสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 4 ชุด ชุดละ 15 ข้อ รวมทั้งหมด 60 ข้อ

3.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง แล้วแก้ไขปรับปรุง

3.4 ปรับปรุงแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้เสนอแนะ

3.5 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านพิจารณาความเหมาะสมและสอดคล้องและหาค่าดัชนี ความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ IOC ซึ่งค่าข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้ การวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ ได้ผลการประเมินอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 มีค่าเฉลี่ย .83

3.6 นำแบบทดสอบไปทดลองกับนักเรียนจำนวน 35 คนที่เคยเรียนเนื้อหาแล้ว นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (pค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบแต่ละข้อ คัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 -.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ได้ผลการประเมิน ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง .28 - .78 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .22 - .33

3.7 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้มาตรวจให้คะแนนอีกครั้งเพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบด้วยสูตร KR-20 มาใช้ในการวิเคราะห์พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95

3.8 นำแบบทดสอบไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้ศึกษาได้ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทำแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วบันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนก่อนเรียนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปางทั้ง 4 หน่วย มาใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ

3. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยเก็บข้อมูลจากการจัดการเรียนการสอนจากแผนการสอนที่ 1-4 จากนั้นให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละแผน และวัดผลสัมฤทธิ์หลังจากการเรียนอีกครั้ง
4. ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนำคะแนนไปวิเคราะห์ โดยใช้ผลต่างระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติและสรุปผล
5. เก็บข้อมูลด้านการวัดจิตสำนึกทางวัฒนธรรมโดยให้นักเรียนทำแบบวัดจิตสำนึกทางวัฒนธรรม
6. นำแบบวัดจิตสำนึกไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติและสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้ศึกษานำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้การนำสถิติพื้นฐานมาใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย ข้อมูลค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาคุณภาพของเครื่องมือ การหาค่าความยากง่าย การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ การแปลผลจากการวัดจิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยการเทียบเคียงเกณฑ์ และการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

4. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ ประวัติศาสตร์เมืองลำปาง เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียน โรงเรียนอัสสัมชัญลำปาง มีผลการวิจัยดังนี้คือ

1. ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะเรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ E_1 เท่ากับ 82.06 E_2 เท่ากับ 81.76 ซึ่งมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะเรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า คะแนนผลการเรียนรู้แบบสืบเสาะเรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ($\bar{X} = 32.59$, S.D. = 1.50) สูงกว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลการเรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ($\bar{X} = 17.86$, S.D. = 3.08)

3. ผลการศึกษาจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังจากเรียนรู้แบบสืบเสาะเรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปางพบว่าผลการศึกษาจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังจากเรียนรู้แบบสืบเสาะเรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีจิตสำนึกมากที่สุดเรียงตามลำดับดังนี้ นักเรียนส่วนมีจิตสำนึกในด้านเศรษฐกิจของเมืองลำปางที่ได้รับการเรียนรู้เป็นลำดับที่หนึ่ง ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.87) รองลงมาคือด้าน ประวัติศาสตร์เมืองลำปาง ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.9) ลำดับที่ สามคือ ด้านประเพณีวัฒนธรรม ความเชื่อ ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.97) และลำดับสุดท้ายคือ ด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุ ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 1.09)

5. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ ประวัติศาสตร์เมืองลำปาง เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียน โรงเรียนอัสสัมชัญลำปาง ผู้วิจัยได้ทำการอภิปรายผลจากการข้อค้นพบการวิจัยดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะเรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะจำนวน 4 แผน ได้ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ 82.06/81.76 ซึ่งเป็นไปตามความมุ่งหมายตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะประวัติศาสตร์เมืองลำปาง เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญลำปาง มีความเหมาะสม การจัดการกระบวนการเรียนการสอนมีกิจกรรมที่สร้างความสนใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสนใจศึกษา ตั้งสมมติฐานและค้นคว้าลงมือปฏิบัติ ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยการสืบเสาะแสวงหาความรู้ด้วยการสอบถามผู้รู้ ค้นหาจากแหล่งต่างๆ จนได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ สามารถ วิเคราะห์ ข้อมูล และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่หลากหลาย รวมทั้งแนวคิดของสรวงศ์ โค้วตระกูล⁵ ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการเรียนรู้ว่า เมื่อใดที่บุคคลที่มีความอยากรู้อยากเห็น ก็จะมีพลังผลักดันให้บุคคลเกิดพฤติกรรม สำรวจสิ่งแวดลอม และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดลอม จนเกิดเป็นการเรียนรู้โดยการค้นพบ (Discovery Learning) จากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้การเรียนรู้โดยการค้นพบ เป็นการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวเอง ผู้เรียน รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล เกิดความรู้ความเข้าใจ และเกิด ความคิดรวบยอด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวลักษณ์ ชื่นอารมณ์⁶ ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมวัฏจักรการเรียนรู้ 5 E หลังเรียนพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

2. ผลการศึกษาจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังจากเรียนรู้แบบสืบเสาะเรื่องประวัติศาสตร์เมืองลำปางจากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทำให้นักเรียนได้ปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้และสร้างสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในเมืองลำปาง ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม สร้างความสามัคคี ร่วมแรง ร่วมใจ สร้างทักษะในกระบวนการทำกิจกรรมกลุ่ม ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ช่วยให้นักเรียนได้สืบเสาะ ค้นหาหาองค์ความรู้ด้วยตนเอง กระจำในเรื่องที่ตนสงสัยโดยการค้นคว้า หาความรู้ยังแหล่งเรียนรู้ต่าง ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการรักท้องถิ่นของตนเองสอดคล้องกับ สุพัตรา สุภาพ⁷ ได้กล่าวไว้ว่า วัฒนธรรมท้องถิ่นมีความหมายครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างอันเป็นแบบแผนในความคิด และการกระทำที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือสังคมใดสังคมหนึ่ง มนุษย์ได้คิดสร้างระเบียบ กฎเกณฑ์วิธีการในการปฏิบัติ

⁵ สรวงศ์ โค้วตระกูล, จิตวิทยาการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533).

⁶ เยาวลักษณ์ ชื่นอารมณ์, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมวัฏจักรการเรียนรู้ 5E. ปรินญาพนธ์ สาขา การมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.

⁷ สุพัตรา สุภาพ, สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2543).

การจัดระเบียบตลอดจนจัดระบบ ความเชื่อ ความนิยม ความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ ในการควบคุมและใช้ผลประโยชน์จากธรรมชาติ และถ่ายทอดต่อกันมาเป็นเอกลักษณ์ของสังคมนั้นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของจำอากาศตรี วชิรวิทย์ ทองคำ⁸ ทำการศึกษาเรื่อง การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดนันทบุรี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับจิตสำนึกในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดนันทบุรีด้วยการวัดการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมีความเชื่อมั่น 0.91

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากการวิจัยพบว่า ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการสืบเสาะครูควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องสัมพันธ์กับความสนใจของนักเรียนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด
2. จากการวิจัยพบว่า ครูควรอธิบายการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะให้นักเรียนเข้าใจลักษณะของการจัดกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ นักเรียนจะสามารถสร้างและต่อยอดองค์ความรู้เดิมและองค์ความรู้ใหม่ดังนั้นหากครูผู้สอนต้องการนำไปจัดกิจกรรม ควรวางแผนในขั้นตอนที่ 1 ให้นักเรียนเกิดความสนใจและค้นคว้าหาความรู้ นำเรื่องที่ตนเองสงสัยตั้งเป็นสมมติฐานและเข้าสู่การสืบเสาะอธิบายขยายความรู้และประเมินองค์ความรู้ของตนเอง
3. จากการวิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมนั้นจะมีการทำกิจกรรมเป็นกลุ่มดังนั้นครูผู้สอนต้องสังเกตและกระตุ้นให้ผู้เรียนในกลุ่มร่วมกันทำกิจกรรม และแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไมเช่นนั้นจะมีนักเรียนบางส่วนที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
4. จากการวิจัยพบว่าระยะเวลาในการจัดกิจกรรมครูต้องบริหารการจัดการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม บางครั้งกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนดำเนินการไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากอาจมีกิจกรรมของทางโรงเรียนเข้ามาจึงหรือมีวันเทศกาลสำคัญต่างๆ ทำให้กิจกรรมบางครั้งไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะครูต้องเป็นที่ปรึกษาให้กับนักเรียนเมื่อนักเรียนมีข้อสงสัยครูสามารถให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะแก่นักเรียนได้ และให้กำลังใจในการทำกิจกรรมแก่นักเรียน
6. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะสามารถนำไปใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาต่างๆและในสาระต่างๆ ของวิชาสังคม เป็นเทคนิคการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองจะทำให้องค์ความรู้ไม่เลือนหายไปอย่างง่ายดาย
7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะสามารถนำไปใช้กับนักเรียนทุกระดับชั้น ครูควรพิจารณาเนื้อหาความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

⁸ วชิรวิทย์ ทองคำ, การศึกษาการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นจังหวัดนันทบุรี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต3 (นันทบุรี). วิทยานิพนธ์. สาขาการวัดผลการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2555.

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบสืบเสาะเพื่อพัฒนาความคิดรวบยอด และ การคิดอื่น อาทิเช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา
2. ควรมีการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะกับวิธีการสอนแบบโครงงาน

7. เอกสารอ้างอิง

- ธิดา สารยา. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น : ประวัติศาสตร์ที่สำคัญกับสังคมมนุษย์. กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ, 2539
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น, 2535
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. การศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549
- เยาวลักษณ์ ชื่นอารมณ. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมวัฏจักรการเรียนรู้ 5E. วิทยานิพนธ์ สาขา การมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549
- วชิรวิทย์ ทองคำ. การศึกษาการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 (นนทบุรี). วิทยานิพนธ์. สาขาการวัดผลการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2555
- สุรางค์ โค้วตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533